

BARANYAI

125 FT

Civil Korzó

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

IV. ÉVFOLYAM - 8. SZÁM 2008. NOVEMBER

Fotó: Nedjalkov Iván

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA NOVEMBERI PROGRAMJA

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- 2008. október 28-án 18 órákor nyílik **Cseh László** (1914-1992) **Emlékiállítás**a. A tárlatot megnyitja Dr. Pandur József művészettörténész. A kiállítás megtekinthető december 2-ig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- 2008. október 28-án 18 órákor nyílik **Körtvélyesi László** „Színház az egész világ” című kamara kiállítása. Megtekinthető november 28-ig.

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

HAVI PROGRAM

November 4-én, kedden 18 órákor

Aktuális irányzatok az esküvői fotóban

A beszélgetést vezeti Lévai Gábor
MECSEKI FOTÓKLUB

November 7-én, pénteken 14-18 óráig és 8-án, szombaton 9-17 óráig

A Dyslexiás Gyermekekért Baranyában Egyesület akkreditált továbbképzése. A képzés célja, hogy az óvodás és kisiskolás korosztállyal foglalkozó szakemberek időben felismerjék a tanulási zavar veszélyeztetettség tüneteit. (Információ: 72/412-242, du)

November 7-én, pénteken 16 órákor

Erdély-járók klubjának összejövedele

November 11-én, kedden 18 órákor

Wagner László: Téli madáretetés

A környezetünkben télen előforduló madarokról és azok gondozásáról hallunk és látunk hasznos tanácsokat és tippet, amiket akár azonnal kipróbálhatunk.

A MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET rendezvénye

November 11-én, kedden 18 órákor

Diaporáma est a klubtársak anyagaiból
MECSEKI FOTÓKLUB

November 12-én, szerdán 17.30 órákor

„A Szovjetunióban tanultam” c. sorozat keretében Pfeiffer Márton Pécs ex tűzoltó parancsnokával beszélget Koós Margit
A Pécsi MAGYAR-ORSZ TÁRSASÁG összejövedele

November 12-én, szerdán 17 órákor

SANSZ Filmklub

További információ: Esélyek Háza 72/210-794

Szerlemem Szarajevó

színes feliratos osztrák-német filmdráma
16 éven aluliak számára nem ajánlott
Rendező: *Jasmila Zbanic*

November 18-án, kedden 17.30 órákor

Mánfai György fotóművész előadása

A BASTEI Egyesület rendezvénye

November 18-án, kedden 18 órákor

Tillai Ernő fotóesztétikai előadása

MECSEKI FOTÓKLUB

November 21-23-ig

„Szólj hozzá” – tréning

A BARANYA IFJÚSÁGÁÉRT NONPROFIT KFT rendezvénye

November 24-én, hétfőn 16.30 órákor

Szirtes Gábor előadása; Könyvbemutató

NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGÁNAK rendezvénye

November 25-én, kedden 17 órákor

A II. Világháború utáni diktatúra ostromcsapásai a pécsi orvos egyetemen.

Előadó: Dr. Schmidt Pál, egyetemi adjunktus

A PÉCSI VÁROSVÉDŐ ÉS VÁROSSZÉPÍTŐ EGYESÜLET rendezvénye

November 25-én, kedden 18 órákor

Őszi képpályázat (min. 13x18 cm papírkép)

MECSEKI FOTÓKLUB

November 26-án, szerdán 17 órákor

SANSZ Filmklub

További információ: Esélyek Háza 72/210-794

Ősztön

színes magyarul beszélő amerikai akciófilm

16 éven aluliak számára nem ajánlott

Rendező: *Jon Tortelaub*

November 26-án, szerdán 17 órákor

A PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG összejövedele

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 15.00 órákor

A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órákor

PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái

Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.30 órákor

MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órákor

ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páratlan) keddenként 16 órákor

BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órákor

KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása

Vezeti: *Miklya Gábor*, szobrászművész

Minden csütörtökön 17-19 óráig

JÓGA

Minden pénteken 15 órákor

FÜSTI - MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ

Vezeti: *Füsti-Molnár Éva*, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30 órákor (első óra október 3-án)

FINN TANFOLYAM haladóknak

Vezeti: *Anja Haaparanta*, lektor

7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: +36-72/215-543

Telefon/Fax: +36-72/315 679

E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS

Közösségi házban közösségként 4

VILÁGJÁRÓ

Izraelben jártam... 6

KIÁLLÍTÁS

Üres bálványaink 8

Az Alkotó Pedagógusok
Képzőművészeti Műhely
jubileumi kiállítása 12**KÖZELRŐL**

Katonából angyal 10

EU TIPPEKAz Új Magyarország Vidék-
fejlesztési Programról 13**ÉLMÉNYMŰHELY**Az Ars GEometrica és az elefánt-
sonttoronyból alászállt művészet 14**PÁLYÁZATI AJÁNLÓ**

16

A lap megjelenését
támogatja:Pécs Megyei Jogú Város
Önkormányzata

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Kulturális Alap

Szociális és Munkaügyi

Minisztérium –

Társadalmi Párbeszéd és

Civil Kapcsolatok Főosztály

Megjelent 2008. október 31-én

ISSN: 1787972-8

Halottak napja

A halottak napja jóval későbbi eredetű, mint a mindenszentek ünnepe. A holtakért való imádkozás szokása 998-ban kezdődött Franciaországban, és a XIV. században vált általánossá.

A november 2-i halottak napja Sz. Odiló clunyi apáttól (962-1048.) ered. Ő ezt az emléknapot a Cluny anyaegyház alá tartozó minden bencés házban bevezette. Ez a rendelete (998) mindmáig fennmaradt. Hamarosan pedig a bencés renden kívül is megünnepelték, a 14. századtól Róma is átvette.

E napon gyertyákat, mécseseket gyújtunk elhunyt szeretteink emlékére. Ehhez a szokáshoz azonban több népi hiedelem is kapcsolódik. Németlyik szerint ennek az a célja, hogy a világosban a „véletlenül kiszabadult lelkek” újra visszatárljanak a maguk sírjába, ne kísértsenek.

Magyar területeken szokás volt ilyenkor a sírok megtisztítása, rendbe hozása is. Ilyenkor fel is díszítik a sírokat, virágokat, koszorúkat visznek az elhunytak tiszteletére. A néphit szerint azért kell megszépíteni a sírokat, hogy a halottak szívesen maradjanak lakhelyükben. Mivel sokáig úgy tartották, hogy a halottak ilyenkor haza-

látogatnak, ezért sokfelé szokás volt, hogy számukra megterítették, kenyeret, sőt, vizet tettek az asztalra. Egyes vidékeken a temetőbe vitték ki az ételt, s a sírokra helyeztek belőle, a maradékot pedig a koldusoknak adták. Szeged környékén „mindönszentek kalácsa”, „kóduskalács” néven üres kalácsot ajándékoztak a szegényeknek. Székely népszokás szerint egész kemencére való cipót sütöttek, amelynek Isten lepénye vagy halottak lepénye volt a neve. Ezt kiosztották a templom előtt gyülekező szegények között.

Egy néphit szerint, aki virágot szakít a sírról, azt elviszi a halott. Az égő gyertyát nem szabad más sírra tenni, mert annak a halottnak a bűne, akinek a sírjáról elvették, átszáll a másik lelkére. Többfelé úgy tartották, hogy Mindenszentek és Halottak napja közötti éjszakán a halottak miséznek a templomban, és amíg a harang szól, hazalátogatnak szétnézni. Ezért minden helyiségben lámpát gyújtottak, hogy az elhunytak eligazodjanak a házban.

Erre a hétre munkatilalom is vonatkozott. Nem volt szabad mosni, meszolni, a földeken dolgozni, mert mindez bajt hozhat a ház népére.

BARANYAI Civil Korzó

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap

Megjelenik havonta

Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)

Felelős kiadó: Vincze Csilla

Főszerkesztő: Hajnal Zsolt

Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679

Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu

Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter,

Megyesi-Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tálós András

Címlap: Mihály László

Tördelés, nyomdai előkészítés:

Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13

www.edenscript.hu • info@edenscript.hu

Nyomdai munkálatok: Bornus Nyomda, Pécs

Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005

ISSN 1787-9728

Közösségi házban közösségként

„A közösség nem adódik magától, és nem is lehet rá szert tenni leszállított áron”
(M. Scott Peck)

A Civil Közösségek Házát működtető Nevelők Háza Egyesület 1993-ban alakult. Megalakulása, valamint annak előzménye is egyfajta közösségfejlesztő folyamat eredménye volt. Mit is értünk a közösségfejlesztés fogalma alatt? Ez az átalakítási folyamat valóban közösségfejlesztő folyamat volt-e? Vizsgáljuk meg a Budapesti Nyilatkozatban leírtak tükrében: „A közösségfejlesztés a helyi közösségek képessé tételére törekszik, beleértve a földrajzilag meghatározott, a közös érdekek vagy azonos identitás, illetve a konkrét témák és kezdeményezések alapján szerveződő közösségeket is. A közösségfejlesztés a közösségi csoportokon, szervezeteken és hálózatokon keresztül fejleszti az emberek képességét arra, hogy aktív tagjai legyenek a társadalomnak, valamint felkészíti az intézményeket az állami, magán és nem kormányzati szervezeteket arra, hogy párbeszédet alakítsanak ki a lakossággal az őket érintő változások közös meghatározásában és végrehajtásában.”

A 90-es évek elején a rendszerváltoztatást követően a szakszervezetek kivonultak a kultúra és közművelődés támogatásából egyrészt a finanszírozás hiánya, másrészt a szakszervezetekben elinduló átalakulás folyamat miatt. Magyarországon többszáz művelődési ház, közösségi tér, könyvtár maradt fenntartó nélkül, az ingatlanok tulajdoni viszonyai tisztázatlanok voltak (néhány körül még napjainkban is peres ügyek zajlanak). Pécsen a Pedagógus Szakszervezet által működtetett Nevelők Háza is hasonló helyzetbe került. A Pécs Belvárosában álló régi polgári hagyományokat idéző épületben több tucat öntevékeny művészeti csoport, együttes, baráti társaság, klub tevékenykedett magas színvonalon. Igényes, a kor szellemétől eltérő kultúrpolitikát követve. Az érintettekben közös gondolatként fogalmazódott meg, hogy nem szabad ezt az igényes szellemi műhelyt veszni hagyni. Az érintettek már akkor közösségként tudtak

gondolkodni önmagukról, egyesületet hoztak létre. A megalakult egyesület elsődleges feladata a meglévő, felhalmozódott értékek megtartása és az ehhez szükséges források megszerzése volt, valamint

- „• A pedagógus és egyéb lakossági önszerveződő közösségek tevékenységének támogatása, segítése,
 - az oktatást, képzést, átképzést segítő programok, tanfolyamok, fórumok szervezése, ezen tevékenységek befogadása alkalmankénti bérleti díj felszámolásával az egyesület céljai megvalósítása érdekében;
 - kulturális és művészeti alkotótevékenység és művészeti műhelyek működtetése.”
- (Nevelők Háza Egyesület Alapszabálya)

Az ösztönös közösségfejlesztő folyamat eredményeként jöhetett létre a Nevelők Háza Egyesület, felvállalva egyfajta segítő-fejlesztő-támogató attitűdöt, valamint az akkoriban még szinte ismeretlen, meg nem fogalmazott inkubátor funkciót. Az egyesület tagjai - magán, majd később jogi személyiségű - tagsági viszonyukon kívül közösséget is alkottak „közös érdekek vagy azonos identitás, illetve a konkrét témák és kezdeményezések alapján szerveződő közösséget” (Budapesti Nyilatkozat).

A közösségi lét első nagy próbatétele az ingatlan egyházi kézbe történő visszaadása volt.

„A közösségfejlesztés a közösségi csoportokon, szervezeteken és hálózatokon keresztül fejleszti az emberek képességét arra, hogy aktív tagjai legyenek a társadalomnak, valamint felkészíti az intézményeket és az állami, magán és nem kormányzati szervezeteket arra, hogy párbeszédet alakítsanak ki a lakossággal az őket érintő változások közös meghatározásában és végrehajtásában.” (Budapesti Nyilatkozat)

A közösség tagjai, az érdekltségi körükbe tartozók, a város lakosságának

egy része ált az ügy mellé, szembekeverülve, párbeszédet kezdeményezve az önkormányzattal. Közös érdek és cél volt az intézmény egybetartása, a közösségnek a hagyományokhoz méltó elhelyezése.

1995-ben néhány házzal odébb, egy kihasználatlan, rossz állapotban lévő, de kiváló adottságokkal rendelkező önkormányzati épületbe költözött az egyesület és vele együtt a Házhoz tartozó csoportok, körök, civil szervezetek.

„Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata 1996. (XI.7.) sz. határozata, valamint a két fél által kötött megállapodás alapján a Szent István tér 17. sz. ingatlan, egyrészt Civil Közösségek Házaként (mint civil közösségek inkubátorháza), másrészt - a Nevelők Háza Egyesület fentiekben vállalt célkitűzései megvalósítását is biztosító - a helyi lakosság közművelődési tevékenységét támogatandó közösségi szintérenként történő működtetése.” (Nevelők Háza Egyesület Alapszabálya.)

Az épület 1996-ban pályázat forrásból felújításra kerül, 1997-ben felveszi a Civil Közösségek Háza nevet és az országban először hivatalosan is a civil közösségek inkubátorháza lesz. Ezt a folyamatot a szervezet nem tudta volna végig vinni, ha nem áll mögötte annak a közösség támogatása, melyet képviselt.

A Civil Közösségek Házában jelenleg több mind hatvan civil szervezet, jogi személyiség nélküli csoport működik rendszeresen és további szervezetek kapcsolódnak alkalmilag. A szervezeteknek csak elenyésző része tagja az egyesületnek és így keveset tud a Civil Közösségek Házában zajló munkáról, folyamatokról, programokról. Nem ismerik a Ház működési mechanizmusát és az ehhez szükséges forrásokat. Gyakorta tapasztaljuk, hogy a csoportok nem tudnak egymás programjairól, nem működnek együtt, nem figyelnek egymásra. Röviden a Civil Közösségek Háza nem működik közösségként. ▶

A Nevelők Háza Egyesület elért egy olyan fejlettségi szintet, hogy egyrészt szervezeti, tágabban a Ház szintjén is szükségessé vált egy fejlesztő folyamat elindítása. Egy jól együttműködő közösség nemcsak a közösség tagjai számára jelent előnyt, de az őket körülvevő környezet, város számára is. A Budapesti Nyilatkozat alapján:

„A közösségfejlesztés oly módon erősíti meg a civil társadalmat, hogy a közösségi cselekvést és a közösségi perspektívákat helyezi előtérbe a társadalmi, gazdasági és környezetvédelmi irányelvek kialakítása során.”

Egy jól működő, civil szervezeteket összefogó közösség jó alapja és kiinduló pontja lehet egy városi szintű civil összefogásnak. Módszertani bázisként, mintaprojektként működhet, eredményként létrejöhet egy városi szintű civil érdekképviselet.

Kiindulásként szükséges feltérképezni a Civil Közösségek Házában működő szervezeteket. Két fő csoportot különíthetünk el: rendszeres kapcsolatot tartók és a lazán, alkalmilag kapcsolódók. Első körben a rendszeres kapcsolatot tartó szervezetekkel érdemes foglalkozni és esetleg később becsatlakoztatni a folyamatba a többieket.

Az első csoportba tartozók egy része alakulása óta (esetleg még a korábbi időszakban is) tagja, vagy valamilyen szinten kapcsolódik az egyesülethez, Házhhoz. Jellemző rájuk az érzelmi kötődés, a közös múlt, a közösen megharcolt eredmények. Erős identitás tudat. „Mi már több mind 10 éve idejárunk és mindig kedden voltak a programjaink.” Ugyanakkor vélt erős pozíciójukból fakadóan az elkényelmesedés. (10-15 éve alakult, nem modernizálódott szervezetek.) A többi szervezet általában szakmai programok, vagy területi elhelyezkedése miatt kapcsolódott a Civil Közösségek Házához. Nincs közös múlt és nem túl erős az érzelmi kötődés. Ezek a szervezetek önállóak, jobban szervezettek, de nincsen közösségi élményük.

Kezdeti lépésként szükségesnek ítéljük a szervezetekkel történő személyes kapcsolat felvételt. Ennek legideálisabb színtere egy közgyűlés, vagy elnökségi, kuratóriumi ülés lehet. A Házban működő szervezetek mindegyike helyben

tartja ezeket az alkalmakat. A tájékoztatás keretében elmondani, hogy egy folyamatot szeretnénk elindítani a Házban, rávilágítani szükségességére és kihangsúlyozni, hogy megvalósítása csak közösen, együttgondolkodva lehetséges. A folyamat sikerességének záloga a közös akarat.

Nem szabad megfélemlenünk a közösségben rejtetten meglévő társadalmi tőke nagyságáról.

James Coleman szociológus rámutat: „A tőke más formáihoz hasonlóan a társadalmi tőke is produktív, lehetőséget teremt olyan célok elérésére is, amelyek nélküle elérhetetlenek volnának...” A sikeres együttműködés egy bizonyos ügyben kapcsolatokat és bizalmat épít – olyan társadalmi vagyont, amely megkönnyíti a jövőbeni együttműködést más, az eredetivel össze nem függő feladatoknál is. A hagyományos értelemben vett tőkével ellentétben, a társadalmi tőke „közjó”, ami azt jelenti, hogy nem személyes tulajdona azoknak, akiknek hasznára válik. A társadalmi tőkét általában nem magánszemélyek biztosítják. Ez azt jelenti, hogy a társadalmi tőkének gyakran más társadalmi tevékenységek melléktermékeként kell megjelennie. A társadalmi tőke tipikusan kötelekekből, normákból és bizalomból áll össze, amely átvihető az egyik társadalmi környezetből a másikba.¹

A kezdeti időszakban szervezetenként egy fő részvételre számítunk. Nem szükséges, hogy a szervezet vezetője legyen, fontosabbnak ítéljük, hogy aktív, a programjaikat, célkitűzéseiket, hosszútávú stratégiájukat ismerő személy, aki szívesen részt vesz egy fejlesztő folyamatban. A szervezetek tevékenységük, programjaik alapján csoportokban oszthatók. A csoportokkal külön-külön szükséges egy „közösségi beszélgetést” kezdeményezni. Fontos lenne, hogy a csoportokba képviseltessék magukat a régi, erős identitással rendelkező szervezetek és az újabb, de talán rugalmasabban gondolkodók is. A múlt eseményei, küzdelmei mindenki számára ismerté válnának.

A közösségi beszélgetések tartalmi váza az alábbi lehet:

- Ismerjük meg egymást! - A szervezetek bemutatkozása.

- Miért pont a Civil Közösségek Házában „dolgozom”!
- Mi a jó, mi a rossz itt?
- Mit szeretnék, mi változzon!
- Mit tudok tenni a változásokért.
- Milyen programokat hoznék ide.
- Mihez keresek partnereket.
- Miben kérem a Civil Közösségek Háza segítségét.

A csoportokban lezajlott közösségi beszélgetések eredményeiből, a felvetett kérdésekre adott válaszokból kialakul egy közös álláspont, valamint körvonalazódik a cselekvési terv.

A cselekvési terv kidolgozásában a csoportokból az aktív „közösségi munkásként” tevékenykedő tagok, valamint a Nevelők Háza Egyesület közösségfejlesztésért felelős munkatársai esetleg külső szakértő vehetne részt. Az elkészült anyagról véleményt, valamint további javaslatokat újabb csoportokra osztott közösségi beszélgetés keretében mondhatnak a szervezetek.

Kit kellene tartalmaznia cselekvési tervnek?

- A szervezetek tevékenység szerinti csoportosítását,
 - Csoportonként felelősök kijelölését
 - A feladatok meghatározását
- Lehetséges feladatok:
- Rendszeres kapcsolattartás a szervezetek között, valamint a befogadó Civil Közösségek Háza között
 - A programok egyeztetése, elkerülve a párhuzamosságokat és a programok torlódást (arányos elosztás mindennapra)
 - A lehetséges, a közösség számára hasznos erőforrások összegyűjtése.

Ebben szerepelhetnek: konkrét tevékenységre felajánlott humán erőforrás, szaktudás, kapcsolati tőke, társadalmi munka

A végleges cselekvési terv ismertetésére, a megvalósításhoz szükséges személyek bemutatására azonban már a Civil Közösségek Házában működő szervezetek közös találkozóján kerülhet sor.

Fontosnak tartjuk, hogy megfogalmazódjon egy konkrét cél és feladat, melyet a szervezetek el kívánnak érni, melyhez kapcsolódhatnak a tevékenységek, valamint, hogy a megjelölt cél▶

nak legyenek „kézzelfogható” produktumai, melyet a közösség tagjai egyenlő feltételek mellett használhatnak.

Kialakuljon a „MIÉNK” tudat.

Milyen eredményeket várunk a folyamattól?

Aktívabb, a Civil Közösségek Háza pozícióját megerősítő közösséget, ahol a szervezetek alkalmanként a „közügyet” saját érdekeik elé tudják helyezni. Erős bizalmon alapuló kapcsolatokat, mely együttműködések túlmutatnak a befogadó ház keretein. Egy olyan partnerségi viszony kialakulását, mely kihatással van a város civil életére és mintaként szolgálhat hálózatok, együttműködések kialakulásához. A közösségfejlesztés két kulcsfogalma a mozgásba hozni és képessé tenni. A tervezett folyamatot ezzel a két szóval lehet leginkább jellemezni. Felrészni egy „Csipkerózsika álmát” alvó közösséget és annak tagjait, valamint képesség, érdekelté és elkötelezetté tenni őket, hogy ne csupán élvezői és használói, hanem a közjóért tevékenykedő, aktív résztvevői legyenek a Ház életének.

¹ In: *The American Prospect, Inc. Preferred Citation: Robert D. Putnam, „The Prosperous Community” The American Prospect vol. 4 no. 13, Marc 21, 1993.*

A prosperáló közösség. A társadalmi tőke és a közélet Fordította: Vargha Tamás

Felhasznált irodalom:

- The American Prospect, Inc. Preferred Citation: Robert D. Putnam, „The Prosperous Community” The American Prospect vol. 4 no. 13, Marc 21, 1993.
- A prosperáló közösség. A társadalmi tőke és a közélet (fordította: Vargha Tamás)
- Orbán Annamária és Szántó Zoltán 2005: Társadalmi tőke. In: Erdélyi Társadalom 2005/2. 55-70.o.
- Vercseg Ilona dr. : Közösségfejlesztő leckék kezdőknek és haladóknak (Módszertani füzet) 2004.
- www.igazikozosseg.hu

Az írás a proHáló Hálózat által szervezett közösségfejlesztő képzés záródolgozata

Trebbin Ágost

Izraelben jártam...

Izraeli kirándulásom után több ismerősöm kérdezte, jártam-e a Szentföldön? „Igenis és nem is!” – volt a válaszom. Tág értelemben véve Izraelben szinte minden helynek van „szent története”. Proféták, királyok, szent emberek, rabbik az Ókorban mindenhol megfordultak. Az Ó- és Újszövetség nem győzi sorolni a számtalan megszentelt helyet.

A szűkebb értelemben vett Szentföldön, ami alatt felénk Betlehemet és Galileát értik – Jeruzsálemet kivéve – nagy bánatomra, tényleg nem voltam. De azért láttam olyan gyönyörű helyeket, mint amilyen Jaffa, Zichron Yaakov, Herzlya, Jeruzsálem és a varázslatos Latrum.

Jaffa, a szépséges...

Ragyogóan szép, verőfényes napon találkoztunk. Nem voltunk sokan: Jaffa ősi városa, a türkizkék Földközi tenger és én. Csend, nyugalom és béke... Előttem, szinte karnyújtásnyira meredeztek Tel-Aviv csillogó felhőkarcolói. A tengerparti minaret felől a müezzin kántáló éneke birkózott a csennel. Kecsen, szinte gögösen nyújtogatták ég felé levéllegyezőiket a karcsú pálmák.

Szinte semmi nem zavarta meg a káprázatot, csak valahol a tudatom mélyén lapult meg az ijesztő, torz rettenet.

A béke szigetétől nem egészen száz kilométerre, talán éppen most is hozzám hasonló emberek halnak meg, gyermekeket silányítanak nyomorékká egy életre az értelmetlenül kilőtt rakéták.

Hallani vélem a jaffai sziklaszirtekhez láncolt szépséges Andromeda szívéhez szóló sóhaját, aki rettegve várja a tengeri szörny megjelenését. A történet szerencsére happy enddel végződött, a délceg Perseusz királyfi előbb érkezett, mint a végzet.

Feszülten várom, hogy a vaskos kőfalak mögül, egyszerre csak elém toppanjon torzonborz szakállával, dacosan égre emelt fejével Jónás próféta, aki nem volt hajlandó az Úr szavára Ninivébe menni.

A Salamoni idők forgalmas kikötője mára már csendes idegenforgalmi látványossággá szelídült. Apró kikötőjének smaragd zöld vizén bölcs nyugalommal hintáznak a modern sport jachtok, és a kicsiny halászbárkák. Néha a játékos

szellő felkap egy kis apró hullámocskát, hogy azután szikrázó gyémántzuhatagá zúzza szét az egykor oly félelmetes sziklazátonyokon.

Jaffa sorsa mindenkor szorosan kapcsolódott az innen 52 kilométerre fekvő szent városhoz, Jeruzsálemhez. A jaffai kikötő fogadta a világ minden tájáról érkező emberek sokaságát. Jöttek ide egyiptomiak, jebuziták, filiszteusok, zsidók, görögök, rómaiak és a rettegett keresztetek.

Jaffa város története változatos, helyenként igazán döbbenetes. Vér, kegyetlenség, rombolás... Jaffa drámai sorsát nehéz távirati stílusban összefoglalni.

Az eredetek messzire nyúlnak. I.e. 1350-ben az amarnai levelekben már felbukkant a kikötőváros neve.

Jeruzsálem, és kikötője Jaffa, a történelem forгатagában gyakran cserélt gazdát. A zsidók kánaáni honfoglalása után Józsué a törzsek között szétosztotta az országot. Jaffa városát Dán törzse kapta meg.

Jaffa fénykorát Salamon király idejében élte. Az árukkal és építőanyagokkal megrakott gályák végeláthatatlan sora kigyózott a part felé, hogy átadják értékes rakományukat az ott várakozó társzeker sokaságának. Azután az anyagok a jeruzsálemi Moria hegyén templommá nemesültek. Salamon király i.e. 964-ben felépíttette az Örökkévaló Szentélyét, az Első Templomot. Később a Salamont követő uralkodók továbbra is fontos városnak tekintették Jaffát.

I.e. 586-ban II. Nabukodonozor babiloni király félelmetes hadserege élén elfoglalta, kifosztotta és porig égette Jeruzsálemet. Feltételezhetően ez a sors várt Jaffára és lakóira is. Majd a vissza-település nehéz éveit...

Jaffa kikötője pár száz éven át a főníciaiak fennhatósága alatt állott. Azután a hellén hódítók következtek. Újabb és újabb harcok, megaláztatások, amelyek végül Júdás Makkabeus lázadásához (i.e. 167-160) vezettek.

Jaffa is megszabadult a szeleukida zsarnokok uralmától, és közel száz évig a függetlenség kiváltságának előnyeit élvezhette.

I.e. 63-ban Pompeius római légioi keltettek rettegést Jaffa lakóinak szívében, majd Heródes és Pilátus személyeiket türte az agyonsanyargatott nép.

Azután i.sz. 70-ben megérkezett a vészír, Titus császár elfoglalta Jeruzsálemet. Iszonyú rombolást végzett, esztelen dühében nem kímélte a Második Templomot sem.

Változik a történelmi díszlet, újabb szereplők lépnek be a jaffai drámába.

I.sz. 395-638 között keresztény emlékeket kereső bizánci császárok érkeztek a „Szentföldre”.

I.sz. 638-ban más, félelmetes keleti hódítók jelentek meg: Omár kalifa hadigályái úsztak be a jaffai kikötőbe

1099-1187 között a keresztény hit nevében hirdették gyűlölet-hatalmukat a keresztetek, kétségbeesve menekült előlük a zsidó, arab és keresztény lakosság.

Lassan Jaffa elvesztette kulcsfontosságú szerepét. Új, kedvezőbb adottságú kikötővárosok szorították háttérbe: Caesarea, Akko, Haifa és Asdod.

Majd később, hosszú évszázadokra Allah félholdjának sápadt fénye borult Jaffára.

1799-ben, egyiptomi hadjárata során Napóleon is tett egy rövid látogatást Jaffán.

1917-ben megjelentek a gyarmatosító angolok.

Az idő kereke ismét nagyot fordult, és a XX. századra úgy adódott, hogy a muzulmánok számára sem jelentett többé menedéket a jaffai sziklaszirt.

1948. tavaszán fegyverropogástól voltak visszhangosak a jaffai kikötő nagy időket megért bástyái. Véres, de rövid küzdelem után felhangzott a győztesek diadalmasan szép, könnyeket rejtő himnusza, a „Hatikva”. A viszonylagos béke nyugalma borult a golyók által megsabdalt, régi arab házakra.

A muszlim lakosság egy jelentős része nem tudta elképzelni életét a megváltozott körülmények között, és örökre elhagyta otthonát.

Ma Jaffa belvárosa, tengerparti sétánya szebb, mint valaha. A romok eltűntek, és visszasuhant a középkor romantikája.

A legtöbb épületben neves izraeli művészek élnek, akik olyan feltétellel kapták meg az ingatlant, hogy az eredeti hangulatot megtartva alakítják ki lakásaikat, műtermeket.

Hazafelé a repülőről megpróbáltam még egy búcsúpillantást vetni Jaffára, de csak a mindent elfedő közönyös ködfátylat láttam, ami vigasztalhatatlan szürkeséggel takarta el előlem álmaid felejthetetlen tündérvilágát.

Üres bálványaink

– Polgár Ildikó kerámiai –

Terebess Gábor

Polgár Ildikó kerámiaállításain, idolk és csendéletek között, váratlanul szemünk elé tárul egy szülő nő. Törzse felrepedezett vörös agyaghéj; feje, háta, végtagja nincsen. Nemlétező combja közt fekszik világra hozott porcelán magzata: a halottfehér, töredezett, torz test csonkban végződik, mintha a lábak bentszakadtak volna. Az önmagára eszmélt, kiforrott művész első alkotása ez. A szülőszoba. Soha nem csinált még egyet, hasonlót. Évtizedes keserűségét és dacát, tehetetlenségét és vajúdását fojtotta agyagba-porcelánba.

Polgár Ildikó 1942-ben született Szombathelyen. Tehetsége és szorgalma zökkenőmentes pályát biztosított számára a pesti művészeti gimnáziumon át a kerámia szakig. Addig. Az Iparművészeti Főiskoláról kikerülve egy évig a pécsi képzőművészeti gimnáziumban tanított, majd művészettörténeti órákat adott egy budapesti középiskolában. Miközben két gyereket szült, nevelt, s a megélhetés mellett lakásra, kemencére, műhelyre kuporgatott, igyekezett bérben égetett kerámiait nemcsak a zsűrik, boltosok és vásárlók, hanem saját művészi ízlése számára is elfogadhatóvá tenni. Mint önállóan dolgozó kerámikusaink zöme, a népi fazekasság kezdetleges technológiai és az iparos kerámia sablonos formai színvonalára kényszerült. Egyfelől a magas tüző égetéshez szükséges nyersanyag és felszerelés beszerezhetetlensége, másfelől a tömegek feltételezett ízlését kiszolgáló hivatalnokok szemlélete és gyakorlata miatt. Hogyan lehet eredeti, modern művészetet művelni ilyen keretek között?

Picasso példája ösztönözte, aki szakképzett kerámikusnak ugyan közepes – nem igazodik az anyag lehetőségeihez, a mázat festéknek tekinti –, de festőnek kerámiaiban is zseniális. A kiforrott művész merészségével nyúl az agyaghoz, nem törődik a mesterségbeli buktatókkal. Ezt a merészséget, szabadságot csodálta meg Polgár Ildikó. Fehér alapmázzal leöntött vázáira, tállaira rajzolni kezdett. Villámgyorsan kellett a karctüvel haladnia, míg a száradó máz nem pereg, porlik, s a rajz elkészültével a még mindig nedves alapot azonnal áttetsző ólomnázzal fednie, hogy égetésnél fel ne hólyagosodjon. Fényesre olvadó fazekasmázakat kevert finom színekké, melyek alatt a bekarcolt vonal, ahol a cseréptéglavöröse előbukkant, besötétedett. Van, amelyikbe egy-egy üvegcserepet is olvasztott, mintha csak odapottyant volna. Ezek a kerámia-grafikák mentesek – már a tech-

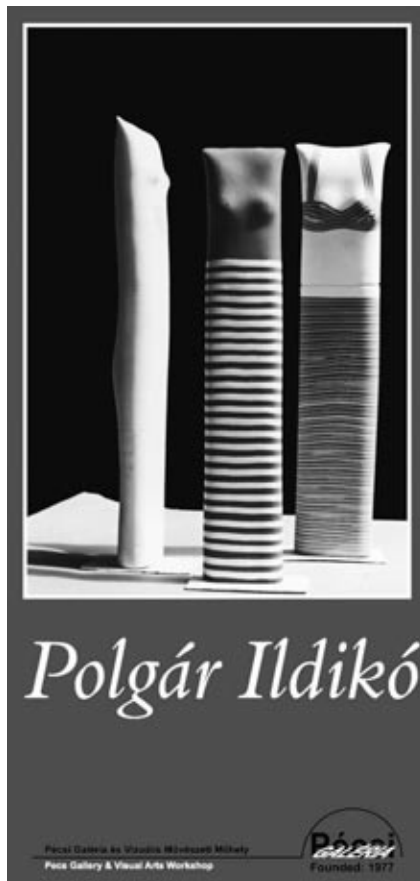
nológia folytán is – minden aprólékosságtól, mesterkéeltségtől – könnyedek, közvetlenek, játékosak. A formálás is felszabadult a főiskolán tanított kisiparos módszer alól, amely a bőrkeményre szikkadt edényt újra feltapasztotta a korongra és kiesztergálta; közelít a népi fazekasság élőbb, a korongról levágott edényt máris késznek, teljesnek valló gyakorlatához.

Bár Polgár egyébbel is próbálkozott – groteszk figurákat formált, gipszbe vésett mintával csempeképeket nyomott –, a mázas cserép rossz álmából nem menekülhetett, s az álmon belül nem volt megoldás. Talán ma is itt tartana, itt kellene tartania, ha nem hívják meg az 1976-os siklósi szimpozionra.

Fazekasagyagból gyúrt, fazekasmázzal agyoncsapott kis bábut, bohócait megvalósíthatta matt porcelánból, nagy méretben. Több mint egy évtizeddel a főiskola befejezése után, életében először nyílt erre alkalma. Soha nem volt hajlamos a nosztalgijára, romantikára, ez a nyers és kemény anyag felelt meg egyéniségének. Nem tudott többé visszailleszkedni, kiharcolta magának, hogy azon a télen az elhagyatott siklósi kolostorban folytathassa nyári munkáját, készülődhessen legközelebbi kiállítására. Akkor készült a szülőszoba, Polgár máig legmegrázóbb alkotása.

Azon a télen szálfegyenes női idolkat is hajtogatott. Porcelánlapokat nyújtott és a népboltban összevásárolt süteményszagatókkal mintákat vágott ki belőlük, aztán a kimetszett mélyedéseket vörösbarna városlódi agyaggal tömte be. Ezt az agyagberakást japán szóval misimának hívja a szaknyelv, a koreaiak és japánok lélegzetelállító tökélyre vitték technikáját. De Polgár már nem törődik a technikával: a különböző nyersanyagok más-más száradási idejével, zsugorodásával, égetési hőjével, sem a porcelán repedékenységgel, vastagságával, rogyásával. Nem érdekli, hogy néha el-elválnak, kiesnek berakásai. Ellentétesen

dolgozik a betanult fogásokkal, úgy érzi, többet tud, mint amennyit tanult. Van mondanivalója, s felismerte, hogy az igazi művésztől nem mesterségbeli tudását, hanem kifejezőerejét kéri számon. A csíkos, vagy ismétlődő és párhuzamos, sűrűsödő és ritkuló, szűkülő és táguló, folytatódó és megszakadó mintákkal berakott porcelán lapjait felső végükön ékbe nyomott hengerekké formálta. Nőiességüket, egyéniségüket a változatosan elhelyezett keblek adják. Ezek nem őskori idolk, az anyagjogú társadalom jelképei. Eleve torzónak készültek, fejtenül, karok nélkül. Nincs kultikus, csak kiállítási értékük, hogy Walter Benjamin formulájával éljünk.

1977-ben a Faenzai Nemzetközi Kerámiaversenyen megkapta idoljaiért az Olasz Köztársaság elnökének aranyérmét. Felvették a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségébe is. A faenzai siker óta Polgár Ildikó számos kiállítására (1978: Varsó, Tihany, Freiburg, Pécs, Vallauris, Nagoya, Siófok, Zánka; 1979: München, Budapest, Kőszeg) finomítja, variálja, fejleszti, hol egyszerűsíti, hol bonyolítja mintáit – hajtja-hajtogatja az idolkat. Hiszen ezt vették észre, ezt díjazták, ezzel azonosították. De hol van már az eredeti indulat? Az egyre hatalmasodó fogkrémtubusokat inkább merev lapból hajlított, bevarrt ujjú és nyakú, fetiszizált zsákruhanak nézzük, semmint női alaknak. A két keblet pedig, ahogy szemmagasságból mered ránk – két repedezett kitüremkedés –, valami fantasztikus regényből életre kelt cső-lény szemgo-

lyóinak. A bálvány elvesztette nőiességét: a pop intarziás gönc, a frivol nyakék (gúnysos?) dekoratív lepel lett a férfisság óriás és üres oszlopán.

Polgár Ildikó csendéleteit az Egyesült Államokban a hatvanas évek elején kibontakozott, a tárgyak liliputi világán kérődző, ún. object-oriented ceramic movement-hoz kapcsolhatjuk. Az amerikai mozgalom legjellegzetesebb darabjai James Melchert „a” betűi, Robert Arneson terített asztalai, Peter Vanden Berge zöldségei, David Gilhooly békaországai, Rodger Lang almáspitéi, Verne Funk emberajak szájú edényei, Marilyn Levine hiperrealista börtáskái, Kenneth Vavrek lövegei, Chris Unterseher könyvtámaszai, Bill Stewart madarakat sétáltató kígyói, Jack Earl tájképes és virágszedő pingvinjei. De hiába a technikai virtuozitás, az ötletek sziporkázása, a mögöttük meghúzódó gondolatvilág kicsinyes és beszűkült. Ha némelyikük politikai mondanivalót próbál is kicsikarni tárgyai-ból, agyagzöldség a környezetszennyezés, löveg a vietnami háború ellen - számárbógés az égre.

Polgár nem akart ilyen ügyes vagy szellemes lenni, csendéletsorozata – melyet első pillantásra az amerikai kerámia gyenge visszfényének látunk – éppen ezért válhatott egyetemesebb jelentőségűvé. Az át-át-ragadt és a teáskanálból kicsorgó matricavirágokat leszámítva, nemigen zavarja geg a többé-kevésbé esetlegesen összehordott tárgyak pusztá jelenlétét. Polgár nem nyújt mást – régít, ritkát –, csak amink úgyis van: egy bárholi, bármilyen asztalt, ahonnan bármit el lehet venni, ahova bármit le lehet tenni. Kereste a kólákhoz és káposztákhoz, a csészékhez és csomagokhoz való viszonyát, eljátszott a színes porcelánnal, tett-vett, festmény-is-szobor-is csendéleteket rendezett, s közben egészen más eszközöket talált az elidegenítéshez, mint női attribútumokkal felruházott phalloszainál. Nőiségéből is, férfúságából is kiforgatott,

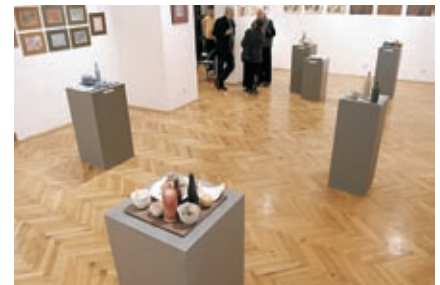
olcsó dekorativitású, üres bálványaink mellé jellegtelen tárgyainkat is felsorakoztatja.

Milyenek hát ezek a mechanikusan leképezett tárgyak? A porcelán massa zsugorodása következtében több mint egy hetedükkel kisebbek az eredetiekénél, tehát nem egy az egyben kapjuk őket. Varratok bontják meg felületüket – sorjázatlanok. Színeik tompák és fáradtak, néha szinte penészszerűek, a magas tűzön megfakultak, mint a színes fénykép a napon. Az anyagában színezett, matt porcelán elvesztette áttetszőségét, gipsznek vagy agyagnak tűnik inkább. Ezek a használatuktól, színüktől, fényüktől, anyaguktól, méreteiktől, felületüktől – néha már a felismerhetetlenségig – megfosztott, műtárggyá emelt (vagy alacsonyított?) hétköznapi tárgyak: zöltségek-gyümölcsök, palackok-poharak, torták-kekszek, edények-terítők, gyufásdobozok-cigaretták, újságok-konzervek, kalapok-kesztyűk időn kívüliek, nem lehet hozzájuk érni, megenni, használni őket, csak szemlélni múzeumi emelvényeiken. Tárgyak halotti maszkjai. Mindig ugyanazok, nem élteti és pusztítja őket a romlás, a használat. Sorjázatlanóságukban félkészek, befejezetlenek maradtak, mint minden emberi munka. Életlenek és abbahagyottak. Alakjukat kivéve minden saját tulajdonságukból kivették. A megszokás által reflexszerűvé vált, automatizált észleléseink idegenül, megrökönyödve járják körül e

teljesen ép, de sóbálvánnyá változtatott tárgyvilágot.

De ember és tárgy elidegenült viszonyán túl, Polgár Ildikó azt is megmutatta, a magyar kerámiaművészetben először meggyőzően, hogy nemcsak (a gépek feltalálása óta indokolatlanul felértékelt) kézműves munkával, hanem a nagyiparban is készülhet – a nyomda-technika, matricák, ipari nyersanyagok és kemencék, gyári gipszminták és öntés felhasználásával – egyéni és egyedi kerámia alkotás.

Katonából angyal

Dóri István neve valószínűleg ismerősen hangzik a Pécsi Balett kedvelőinek, hiszen a fiatal táncos idén már a negyedik évadja koptatja a színpadot a nézők örömeire. A Budapestről érkezett balett-táncos már rengeteg szerepet tudhat maga mögött, legújabban angyalként tűndököl – szerencsére még mindig Pécssett.

– Hogy kerültél kapcsolatba a táncal?

– Már gyerekkoromban is táncoltam, társastánccal kezdtem, anyukám íratott be kezdőre, haladóra, majd versenytáncra. A kezdő végén volt egy verseny, azokkal szemben, akikkel együtt tanultam. Azt megnyertem, utána a haladóra kerültem. Az oktatóm hatására elkezdtem versenyezni. Hat éves koromtól, 15 éves koromig csináltam. Budapesten a Balettintézettel szemben laktunk, ahol felvételit hirdettek. Elmentem és felvettek. 10 éven keresztül voltam ott, akkor abba kellett hagynom a versenytáncolást. Egy darabig még csináltam, de nem volt rá időm. Körülbelül ennyi, hogy hogyan lettem táncos. Nem akartam én balett táncos lenni, nem néztem gyerekkoromban a tv-ben. Mivel ott laktunk a Balettintézettel szemben, így láttam a próbákat és érdekesnek találtam, de nem gondoltam, hogy nekem ezzel kellene foglalkoznom. Az évek alatt, ahogy jöttek a mestereim, megszerettem. Utána, amikor befejeztem az iskolát, felvettek az Operaházba, ott dolgoztam két évig, megszereztem a diplomámat is. Igazgatóváltás volt, addig Keveházi Gábor – aki mesterem is volt – Pécsen töltötte be a balett igazgatói posztot. Nem adott nekem szerződést a következő évadra, hanem mondta, hogy jöjjenek le Pécsre, jobb lesz itt nekem. Én akkor ezt nagyon rosszul éltem meg. Úgy éreztem, mintha kirúgtak volna, nem tudtam mi, hogy lesz. Aztán lejöttem ide, majd két hónap után rájöttem, hogy nekem ezt kell csinálnom, jobban is szeretem ezt a műfajt, közelebb áll hozzám, mint a modern tánc. Azóta itt vagyok. Közben nagyon sok

helyen voltam külföldön az Operaházzal is: Mexikóban, Sang Hai-ban. Iskolából is küldtek kurzusokra nyaranta. Rengeteg helyre eljutottam és ezért is szeretem ezt a szakmát, mert imádok utazni.

– Van különbség más országok nézőközönsége között?

– Hihetetlen nagy különbség van. Ha Európában elmész egy előadásra és fenn táncolsz a színpadon, akkor ül a néző, nézi és kifejezi a tetszését. Kínában végig dumálják az egészet, ha lehalkul a zene, akkor hallod, ahogy mindenki beszélget. Mexikóban olyanok voltunk, mint az amerikai sztárok. Kijöttünk előadás után és jöttek fényképezkedni, meg aláírásért. Akármilyen kisvárosba is mentünk, szinte mindig tele volt. Néhányszor volt, ahol nem, de ott is csak azért, mert 5000-6000 férőhelyes volt a színház és voltak 4000-4500an. Mindenki nagyon szereti, a nagyon gazdagoktól kezdve a nagyon szegényekig, mindenki.

– Táncoltál a Spartacusban Pesten és Pécsen is.

– Pesten az Operaházban 110 táncos van. Ott, mint kezdő, nem táncoltam nagyobb szerepet, akkor római katona voltam. Persze nagyon sok és fontos dolgom volt, viszont csak egy-két rövidebb szóló feladatot végeztem. A két Spartacust nem lehet összehasonlítani. Már ahogy néztem gyerekként a Spartacust, tudtam, hogy nekem az az álomszerep, ha egyszer eltáncolom, akkor elértem, amit akarok. Most itt

sem vagyok Spartacus. Nem vagyok az a karakter. Hatalmas dolog ez is, nincs kis szerepem és nagyon élvezem.

Nehéz olyan modern stílusú ruhákban táncolni?

Rendkívül nehéz. Rajtam egy motoros mellény van. Sok mozgást felsőtesttel végzünk és segít, mert így rá tudok segíteni a lábunkra is. Viszont az sem elhanyagolható, hogy négy kilogramm körülbelül a mellény. Amikor levezem előadás után, úgy érzem, mintha repülnék. Emellett nagyon sok mindenben akadályoz is. Fent a teremben, amikor próbáltunk az erőszakos jelenetet Flaviával (Lázár Eszterrel) meg tudtam csinálni, bár mellény nélkül sem könnyű, utána már kapkodtam a levegőért, és erre még rájön a mellény is. Előadáson, amikor kimegyek a színpadról, nem tudom, hogy hol vagyok, kell 2-3 perc, hogy magamhoz térjek. Szerencsére ez az utolsó feladatom az első felvonásban, így van időm kipihenni magam. Viszont ha még vissza kellene mennem és csinálni valamit, akkor azt nem biztos, hogy végre tudnám hajtani. Vannak jelmezek, melyek segítik a munkádat, és vannak, amik elrontják. Ez olyan szempontból nem segíti a munkámat, hogy nehéz, kényelmetlen, merev, nem tudok benne úgy mozogni, ahogy szeretnék. Kívülről, látványilag viszont olyan erősséget ad, ami nélkül nem lenne olyan hatásos. Nem egyszerű, de azért jó.

Nem vagyok az a karakter. Hatalmas dolog ez is, nincs kis szerepem és nagyon élvezem.

Nehéz olyan modern stílusú ruhákban táncolni?

Rendkívül nehéz. Rajtam egy motoros mellény van. Sok mozgást felsőtesttel végzünk és segít, mert így rá tudok segíteni a lábunkra is. Viszont az sem elhanyagolható, hogy négy kilogramm körülbelül a mellény. Amikor levezem előadás után, úgy érzem, mintha repülnék. Emellett nagyon sok mindenben akadályoz is. Fent a teremben, amikor próbáltunk az erőszakos jelenetet Flaviával (Lázár Eszterrel) meg tudtam csinálni, bár mellény nélkül sem könnyű, utána már kapkodtam a levegőért, és erre még rájön a mellény is. Előadáson, amikor kimegyek a színpadról, nem tudom, hogy hol vagyok, kell 2-3 perc, hogy magamhoz térjek. Szerencsére ez az utolsó feladatom az első felvonásban, így van időm kipihenni magam. Viszont ha még vissza kellene mennem és csinálni valamit, akkor azt nem biztos, hogy végre tudnám hajtani. Vannak jelmezek, melyek segítik a munkádat, és vannak, amik elrontják. Ez olyan szempontból nem segíti a munkámat, hogy nehéz, kényelmetlen, merev, nem tudok benne úgy mozogni, ahogy szeretnék. Kívülről, látványilag viszont olyan erősséget ad, ami nélkül nem lenne olyan hatásos. Nem egyszerű, de azért jó.

– Most táncolsz a Carmina Burana-ban, ami klasszikus, a Spartacus zenéje viszont nem. Mennyire más?

– Most lehet, hogy lesz a Kamara balettunkban nagyon klasszikus zene is. A Carmina Burana is klasszikus ugyan, de azt mindenki ismeri, ráadásul volt is itt már Pécsen is a 90-es évek végén. Egy hihetetlenül jó zene szerintem, nem hiába játsszák a világon mindenhol. De nagyon szeretem a Spartacusét is, azt nekünk írták és egy kicsit filmzenés hangzása van. Ismerni kell a zenét, főleg, amikor az egész kar egyszerre táncol, hiszen akkor könnyebben meg tudod csinálni. Ha viszont egyedül táncolsz a színpadon, akkor senki sem vesz észre, ha két számolással el vagy csúszva. Azt te tudod, hogy módosítanod kell a tempón, hogy akkor, amikor van esetleg egy ritmusváltás,

új volt számomra. A Notre Dame–i toronyőrben is és a Spartacusban is negatív karakterem van. A Bonnie és Clyde-ban Clyde voltam, ő rossz is, meg jó is egy bizonyos szempontból. Kihívás volt, hogy egy kedves, kis aranyos angyalkát kell eljátszanom, aki vicces is, részeg is. A részeg táncolni nehéz, berúgni nem lehet, tehát el kell táncolni. Nagyon sok apró gesztust kell eljátszanom benne, nem a testemmel, hanem az arcommal. Ez nagyon nagy kihívás is, hogy, amit eljátszok az arcommal, azt a néző akkor fogja megérteni, ha van mögötte gondolat. Amellett, hogy az angyalban táncolom kell, végig kell vezetnem a történetet, mintha az egészet elmesélném, ahhoz, hogy hiteles legyen. Élvezem nagyon. Nem annak örülök, hogy végre nem gonosz karaktert alakítok, mert a go-

egyenesen fölfelé álljon végig, mert annyit mozgok benne, hogy akarva-akaratlanul is az előadás végére egy kicsit lekonyul. Oldalt még kicsit hozzáfújnak a hajamhoz, hogy ott is kicsit kék legyen. Minthogyha beleolvadna, hogy úgy látszódnak, mintha a sajátom lenne.

– Most dolgoztok valamilyen új darabon?

– Jelenleg a Spartacust próbáljuk. Vannak új beállók, valamint lesérült egy kollégánk, az ő helyére be kell állni. Jött egy új kolléga is, neki is be kell tanítani a helyét, meg vannak az iskolából is páran, ők is most tanulnak bele. De lassan majd elkezdődnek a próbák a Spartacussal, mert októberben megyünk fel Pestre, a Művészetek Palotájában lesz előadásunk. A lányok próbálják a Bolerót, amit előadnak a II. Pécsi Nemzetközi Táncalálkozón. Új darabot is fogunk majd csinálni, csak egy kicsit később. Egyelőre a régieket javítgatjuk, dolgozzuk ki.

– Hogy tervezed, Pécsen maradsz?

– Addig mindenképpen, amíg jól érzem magam. Úgy jöttem ide, hogy egy-két évig leszek csak, utána elmegyek. Ez a negyedik évadom, beleszerettem a városba és a színházba is nagyon kedvelem. Szeretek itt lenni. Nem gondoltam még arra, hogy esetleg tovább kellene menni. Gyerekkoromban az volt minden álmom, hogy külföldön dolgozzak, de rájöttem, hogy előbb itthon kell valamit elérni. Én legalább is azt szeretném, utána lehet külföldre is menni. Jelenleg nem szeretnék elmenni, de még nem tudom, hogy hozza az élet.

odaérj időben. Én mind a két fajta zenét szeretem. Nem tudnék választani közülük.

– A Carmina Burana-ban angyal vagy. Hogyan éreztél magad ebben a szerepben?

– Próbálok mindent kihozni magamból, viccesnek lenni és szerethetőnek. Viszont eddig mindig gonosz szerepem volt, ilyen szempontból ez

noszság is színpadi mű. Nem vagyok én a szerepem miatt gonosz. Vannak emberek, akik nagyon csúnyán néztek rám a Spartacus után, amikor nagyon gonosz dolgokat művelek a színpadon. De hát, ha az előadáson azt kell játszani, akkor azt játszom el. Ilyen szempontból kicsit könnyebb dolgom van az angyalban, mert ott édes vagyok...

– A Spartacusban mennyi idő alatt készítik el a hajad?

– Az egy parókafeleség. Egy vékony bőr pánt van a fejemre, meg két-három keresztben, amik jobban ráérsítik. Annak a közepére van ráfogva ez a haj, ami már eleve kék. Annyi dolgom van csak vele, hogy felveszem a fejemre, lemegyek a fodrászokhoz és ott belakozzák. Megpróbáljuk, hogy

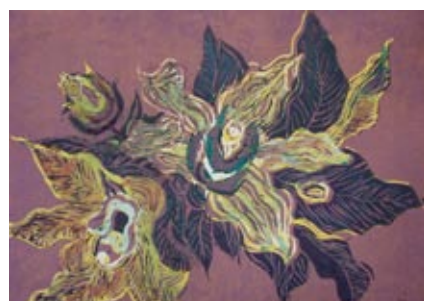
Az Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelye jubileumi kiállításának megnyitójára 2008. december 5-én 17.30 órakor kerül sor a Civil Közösségek Háza Gebauer Galériájában. A kiállítás megtekinthető 2009. január 5-ig, munkanapokon – a programoktól függően – 9 órától 19 óráig.

Kiállítók:

Ágoston Zsuzsanna – Bencsik Éva – Biróné Varga Györgyi – Cziráky Gabriella – D. Szabó Margit – Domonkos Imre – Dr. Futó László Pál – Huszár Ferenc – Husztiné Jakab Erzsébet – Kapoli Ilona – Keszthelyi Gyula – Kindlovics Katalin – Kormos Erzsébet – Kutnyánszky Géza – Molnárné Lénárd Éva – Dr. Orbánné Zsoldos Anna – Szakácsné Kozári Piroska – Takács Dezső – Tóth László – Tóthné Karczag Erőke – Varga Mariann – Wellisch Katalin

Művészeti vezető:
Svasticsné Bogáthy Zsuzsanna

A Pécsi Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelye 1978-ban alakult és azóta is aktívan működik a Nevelők Házában (jelenleg Civil Közösségek Háza).

Megalakulásuk óta céljuk összefogni azokat a rajztanárokat, pedagógusokat, kiknek közös az érdeklődési körük és akik a tanítás mellett a képzőművészet valamelyik ágát művelik. A tagok grafikusok, festők, de van, aki tűzzománcot, batikot is készít. A többség pécsi, ötven a megyéből kapcsolódnak hozzánk (Véménd, Harkány, Szigetvár, Komló, Orfű). A kollektívát 20 művésztanár és egy virágszobrász alkotja.

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programról

Folytatva az elmúlt évben megkezdett EU-s tippek sorozatunkat, ezúttal az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program – ÚMVP 2007-2013 – civil szervezetek számára is elérhető, illetve a későbbiekben megpályázható intézkedéseivel szeretnénk megismertetni olvasóinkat.

Az elkövetkező években a magyar mezőgazdaság és vidékfejlesztés nagy lehetőségek előtt áll. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) keretében 2007-2013. között hazánk mintegy 1 300 milliárd forint támogatás felhasználására jogosult, amely teljes egészében a mezőgazdaság és a vidék fejlesztésére fordítható.

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Stratégiai Terv (ÚMVST) az Európai Tanácsnak az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) finanszírozott támogatásokról szóló rendelethez alapján elkészített, a 2007-2013. közötti időszakra vonatkozó hazai vidékfejlesztési program stratégiai kereteit tartalmazza. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) ezen stratégiai terv továbbfejlesztett változata, amely intézkedés-szinten tartalmazza az említett fejlesztési időszak mezőgazdaságra és vidékfejlesztésre vonatkozó prioritásait. Ezen prioritások az alábbi felsorolás szerint foglalhatók össze:

- A mezőgazdasági, az erdészeti és az élelmiszer-feldolgozási szektorok versenyképességének javítása, a termelési szerkezetváltás elősegítése;
- A versenyképes agrárgazdaság humán feltételeinek megteremtése, különös tekintettel az innovációs készség és a piaciorientált szemlélet terjesztésére
- A fenntartható gazdálkodás garanciáinak erősítése;
- A vidéki foglalkoztatási gondok enyhítése, a jövedelemszerzési lehetőségek bővítése, az életminőség javítása, a szolgáltatásokhoz való hozzájutás könnyítése;
- Helyi közösségek fejlesztése.

A felsorolt prioritások végrehajtása érdekében az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) az alábbi négy támogatási tengelyt fogalmazza meg:

ÚMVP I. tengely: A minőség és a hozzáadott érték növelése a mező- és erdőgazdaságban, valamint az élelmiszer-feldolgozásban;

ÚMVP II. tengely: A földhasználat racionalizálása a környezeti és természeti értékek figyelembevételével;

ÚMVP III. tengely: A vidéki foglalkoztatás bővítése, a tevékenységek diverzifikálása;

ÚMVP IV. tengely: Helyi közösségek fejlesztése.

A civil szervezetek szempontjából talán a IV. tengely lehet érdekes. Két prioritás szeretnénk kicsit részletezni.

4.3.3. A turisztikai tevékenységek ösztönzése

A helyi turisztikai szolgáltatások bővítése és minőségének fejlesztése révén a települések vendégfogadó-képességének javítása. A mezőgazdasági termelés és helyi értékesítés összekapcsolása a falvak turisztikai kínálatával, a falusi értékek megőrzése és hasznosítása, valamint a táji, természeti értékek bemutatása és az aktív időtöltés feltételeinek megteremtése. Minőségi szolgáltatásokat nyújtó falusi szálláshelyek létrehozása, a már működő szálláshelyek és szolgáltatások felújítása, korszerűsítése és fejlesztése, valamint a piacra jutásuk segítése. Az intézkedés célja továbbá a térségi turisztikai vállalkozások, szolgáltatók együttműködésének támogatása, az ehhez szükséges informatikai fejlesztések, minősítési, minőségbiztosítási szabványok bevezetésének ösztönzése.

Kedvezményezettek köre:

Magyarországon regisztrált helyben lakó természetes személyek, egyéni vállalkozók és helyben székhellyel rendelkező mikro- vagy kisvállalkozások, települési önkormányzatok vagy azok társulásai, megyei bejegyzésű és helyben székhellyel rendelkező egyesületek, alapítványok és más non-profit szervezetek, valamint az előzőleg felsoroltaknak az 1959. IV. törvény (Ptk.) alapján a közös fejlesztésre létrehozott társulásai.

Az intézkedés tartalma:

Az intézkedés a vidéki turizmus-formák közül a fenntartható falusi- és agroturizmus, továbbá a természeti környezet adottságaira épülő aktív turizmus infrastrukturális feltételeit és szolgáltatásait fejleszti. Lehetővé teszi a vidéki turizmus kínálatának és piaci részarányának bővülését, új falusi szálláshelyek létrehozását, a működő szálláshelyek és szolgáltatások

modernizálását. Előnyben részesítendők az intézkedés keretében több tevékenységet összefogó és egy adott térségre vonatkozó pályázatok (integrált projektek) támogatása.

Az intézkedés részterületei (alintézkedések, tevékenységek):

- Kis kapacitású, minőségi szálláshelyfejlesztés, beleértve az új és már működő szálláshelyeket és az ezekhez tartozó szolgáltatásokat
- Szálláshelyhez nem kötött agroturisztikai szolgáltatások kialakítása, mezőgazdasági, népművészeti és kézműves tevékenységek és termékek bemutatása, „örökségporták” kialakítása (bemutató gazdaságok, saját termék kínálat, kézműves bemutató műhelyek),
- borturisztikai szolgáltatások (borvidékek településein borutak részét képező borospincék vendéglátás céljára történő fejlesztése),
- horgászturisztikai szolgáltatások (horgásztavak környezetének kialakítása, stégek, csónakok, szemetes stb. kivéve a halállomány telepítését),
- lovasturisztikai szolgáltatások (lovasudvar és eszközök pl. kocsis, szán, stb. lovarda nem támogatható),
- Kollektív turisztikai termékmarketing, beleértve rendezvények szervezése, turisztikai szakvásárokon való részvétel, szóróanyag stb. és információs-kommunikációs technológiai fejlesztések támogatása
- Kis léptékű turisztikai infrastruktúrafejlesztés: turisztikai látnivalók ki-táblázása, túraútvonalak „kiépítése” gyalogos, kerékpáros és lovastúrákhoz, természeti látnivalók látogathatóságának biztosítása (utak, pihenőhelyek, szemetesek, menedékek, megfigyelő és információs pontok stb.)

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program teljes szövege, a hozzátartozó mellékletekkel, illetve a pályázati kiírások az alábbi internetes oldalakon érhetőek el:

<http://www.umvp.eu>;
<http://www.mvh.gov.hu>
<http://www.fvm.hu>

összeállította: Fűri Ildikó

Az Ars GEometrica és az elefántcsonttoronyból alászállt művészet

Kovács Gábor

A 2007-ben indult Pécs – Ars GEometrica (P-AGE) nemzetközi program és az ANK (Apáczai Nevelési és Általános Művelődési Központ, Pécs) együttműködésével érdekes kezdeményezésnek lehettünk tanúi ez év szeptemberében. Az ÉlményMűhely-ként meghirdetett kreatív iskolanap keretében a tudomány és a művészet neves szakemberei bemutató órákat, műhelyfoglalkozásokat tartottak a téma iránt érdeklődő tanulók és pedagógusok számára.

A tudomány – ezen belül is elsősorban a geometria és a matematika – ötvözése a képzőművészettel nem új keletű dolog, az absztrakt formanyelvhez való vonzódás már a 20. sz. első évtizedeitől kezdve jelen volt a korai avantgárd művészetben. Hazai vonatkozásban elég, ha csak a Kassák által szerkesztett MA folyóiratra, a Bauhaus eszmeiségét közvetítő Moholy-Nagy munkásságára, Schöffner Miklós kibernetikus szobraira vagy éppen Victor Vasarelyre, a geometrikus formatörekvések és az op-art úttörőjére gondolunk. Ehhez az absz-

trakciós formakultúrához mint forráshoz a hatvanas évektől kezdve többek között olyan alkotók fordultak, mint Bak Imre, Haraszty István, Lantos Ferenc és Keserű Ilona. A kilencvenes évek elejétől pedig számos kortárs művész csatlakozott az 1946-ban Buenos Airesben létrejövő s jelenleg is működő MADI-mozgalom nemzetközi aktivizmusához. Ez utóbbi vonzáskörébe tartozik többek között Saxon-Szász János és Dárdai Zsuzsa is, akik személyesen is részt vettek az ANK-ban rendezett ÉlményMűhelyben.

Ahhoz, hogy némi fogalmat alkotassunk a kreatív iskolanap tartalmi vonatkozásairól feltétlenül meg kell említenem az előadók nevét és az általuk választott jellegzetes témákat. A programkínálat tehát ezúttal a következő volt: Erdély Dániel (Spidron Team, P-AGE): Spidronok a pedagógiában, Dr. Lénárt István (ELTE): Összaha-

sonlító geometria síkon és gömbön – nagyobbaknak és kisebbeknek, Dr. Stettner Eleonóra (KE): Gráfok mindenütt, Saxon-Szász János (MADI) és Szabó Ildikó (ANK): Barangolás a Poliuniverzumban, Dr. Szendrei Julianna (ELTE): Térbeli építések – geometriai fogalmak (pedagógusoknak), Dr. Szilassi Lajos Az Euler3D dinamikus térgeometriai számítógépes program, mint a kreativitás és térszemlélet fejlesztés (egy lehetséges) eszköze. A párhuzamos műhelyekben közreműködtek még Hamburger Antalné (ANK): Geometria az irodalomban, a művészetekben és a természetben (origami), Kovács Gábor (ANK): Bevezetés az iszlám díszítőművészetbe, továbbá Vörös László (ANK): Platoni testek építése Zometool építőjátékkal. E változatos program-sorozatot egészítette ki a Dr. Klein Sándor (PTE) vezette Rogers-beszélgetés, amelyen az esemény valamennyi résztvevője megoszthatta a délelőtti foglalkozások során szerzett tapasztalatait. A nap záróakkordjaként pedig érdekes élmény volt megismerni Erdély Dániel interaktív términtáját, „művészeti-tudományos csemperendszerét”, amelyet

gyerekek-felnőttek együttesen próbálhattak ki, illesztgethettek össze az aula műköves padlóján.

A pedagógusok körében rendszerint megoszlanak a vélemények arra kérdésre vonatkozólag, hogy fogadóképes-e a mai oktatási reformokkal küszködő, nem egyszer krónikus eszközhiányoktól sem mentes közoktatási rendszer a kortárs tudományok és a művészetek komplex gondolkodásmódjára, s ennek kapcsán

adott esetben a vizuális (nyelvi) érzékenységet megcélzó látásmódról. Tapasztalataim szerint e kérdésre adandó válasz, feltétlenül igen. Az „elefántcsonttoronyból” alászállt művészetre és tudományra talán soha nem volt nagyobb szükség mint manapság. Ékes bizonyíték erre a geometrikus absztrakció alkotói elveinek hosszú távú sikere és töretlen népszerűsége, amely nem utolsó sorban abból a tényből fakad, hogy az absztrakt művészet formanyelve – a szintézisteremtésen kívül – mindig is jó alapot adott a kötetlen játékoságra és a kreativitásra, aminek persze a gyerekek is örülnek.

Ami egyébként a közoktatás iskolai reformjait illeti, nem titok, hogy a

kompetenciafejlesztés gyakorlatában sok a bizonytalan elem, így talán még nem késő a vizuális nyelvi olvasásra, illetve kifejezésre is gondot fordítani ezzel kapcsolatban. Annál is inkább,

mivel az egyre nagyobb teret hódító konzervativizmus csak bizonyos távolságból tudja elfogadni a tudományok és a művészetek élő, kortárs képviselőit. A kreatív iskolanap rendezői, Fenyvesi Kristóf (Pécsi Kulturális Központ), Erdély Dániel (Spidron Team, P-AGE) és Szabó Ildikó (ANK) nyilván tudatában voltak ennek a ténynek, s tudatosan törekedtek arra, hogy az ilyenkor szokásos csapdákat kikerüljék.

Annak eldöntése, hogy egy oktatási intézmény mennyire konzervatív, persze viszonyítás kérdése is. Jelen esetben

jó példát szolgáltatott erre a Dr. Klein Sándor vezette Rogers-beszélgetés, aminek hozadéka legalábbis elgondolkodtatóak voltak sokunk számára. A társadalmi feszültségekkel együtt járó általános türelmetlenség sajnos az iskolákat sem kíméli. Legfőképpen ezért fontos, hogy az alapfokú közoktatás – olykor szükségszerűen – a családi háttérrel is pótló személy-köz-

pontúság színtere legyen. A Pécs permén működő ANK-ban megrendezett ÉlményMűhely minden esetre számos tanulással szolgált arra vonatkozólag, hogy érdemes az ilyen és ehhez hasonló – egyelőre még rendhagyónak számító – interaktív programokat rendszeressé tenni.

FOTÓ: CSIZMADIA SÁNDOR

Köszönet az 1%-ért

A Pécsi Magyar-Spanyol Társaság (Pécs, Szent István tér 17. adószám: 18304031-1-02) ezúton köszöni tagjainak és támogatóinak az 1 %-os felajánlását.

Ezt az összeget a Társaság működésének adminisztrációs kiadásaihoz, előadónak munkájának elismeréséhez használtuk fel.

Önzetlen segítségüket köszönjük!

A Baranya Megyei Gyermek és Ifjúsági Közalapítvány (7621 Pécs Megye u.21., Tel: 72/211-179, adószáma: 19030957-2-02) ezúton köszöni az 1 %-os felajánlásokat.

A 2006. évi SZJA 1%-át – 102 858,-Ft – hátrányos helyzetű gyermekek üdültetésére és a számukra szervezett programok megvalósítására használta fel Köszönjük, hogy támogatták közalapítványunkat.

Tasnádiné Hardy Judit
alapítványi titkár

A Pécsi Szemle Várostartörténeti Alapítvány (adószám: 18319138-1-02) köszöni támogatói 2007. évi 1%-os SZJA felajánlását. A 104 812.- forintot a Pécsi Szemle várostartörténeti folyóirat kiadására fordítottuk.

Dr. Romváry Ferenc főszerkesztő

A Modern Geográfus Alapítvány (7621 Pécs, Szent István tér 17., adószám: 18324053-1-02) köszönetet mond mindazoknak, akik adójuk 1%-val céljait támogatták. A befolyt 127.407 Ft-ot hallgatók és oktatók szakmai tevékenységének támogatása fordítottuk.

Köszönettel: a Modern Geográfus Alapítvány Kuratóriuma

A Pro Pannonia Kiadói Alapítvány (7621 Pécs, Király u. 33.; adószám: 19031903-2-02) köszönetet mond mindazoknak, akik 2007-ben személyi jövedelemadójuk 1%-ával az alapítvány működését támogatták, amelyet az Irodalmunk forrásai sorozat kiadására fordítottunk. (A köszönet 2008. október 29-től olvasható a www.propannonia.hu honlapon.)

A Borostyán Egyesület a 2006 évi adóelszámolás során ismét fogadta a befizetett adók 1 %-át. A 2007-ben átutalt 358535 Ft segítségével a nagycsaládos táborozás és gyermekprogramjaink (budapesti kirándulás, gyerektábor) résztvevői költségeit tudtuk csökkenteni. A megsegítettek nevében is köszönjük támogatásukat.

A Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Köre (7622 Pécs Nagy Lajos király útja 9., adószám: 19031202-1-02) köszönetet mond mindazoknak, akik a személyi jövedelemadójuk 1%-ával támogatták az egyesületet. 2008-ban ezen felajánlásokból 60.264 Ft folyt be, mely összeget a 2008. május 30.-án megtartott nemzetközi nemzetiségi konferencia megrendezésére fordítottuk.

Matkovits Kretz Eleonóra
Elnök

Az Első Lions Club Pécs (7624 Pécs, Budai Nagy Antal u. 1. adószáma:19031192-1-02) ezúton mond köszönetet támogatóinak, akik az SZJA 1 %-át a Club részére ajánlották fel. Az összeget a nagycsaládban élő gyermekek karácsonyi támogatására fordítottuk.

Lions üdvözlettel: Mudry Judit
kincstárnok

Pályázati ajánló

Kábítószer-problémával kapcsolatos vizsgálatok, kutatások támogatása /KAB-KT-M-08

Kiíró: ESZA Kht.

Beadási határidő: 2008. december 17.

Pályázók köre: belföldi székhellyel rendelkező: kutatóintézetek; gazdasági társaságok; nonprofit gazdasági társaságok; közhasznú társaságok és intézményeik; társadalmi szervezetek (kivéve pártok, szakszervezetek); közttestületek; alapítványok; közalapítványok; egyházak; egyházi fenntartású intézmények; oktatási, nevelési, szociális, egészségügyi intézmények.

A pályázat célja: a kábítószer-problémával kapcsolatos társadalomtudományi

elemzések, vizsgálatok, kutatási programok támogatása. A Támogató célja olyan alkalmazott kutatások támogatása, amelyek következményesen konkrét megoldási javaslatokat tartalmaznak a „Nemzeti Stratégia a kábítószer-probléma visszaszorítására” című dokumentumban megfogalmazott célok elérése érdekében.

Igényelhető támogatás: pályázaton legalább 500 000 Ft, azaz ötszázezer forint vissza nem térítendő támogatás igényelhető.

Támogatási időszak: a pályázó által a pályázatban megjelölt, 2008. november 1. és 2009. október 30. közé eső időszak.

A pályázatok benyújtásának módja: a pályázatot kizárólag elektronikus úton lehet benyújtani a Pályázatkezelő által működtetett EPER rendszeren, a kérdésekre választ adva és az ott megjelölt elektronikus mellékletek becsatolásával kell benyújtani. A pályázat benyújtását megelőzően minden pályázónak a <http://www.esf.hu> honlapon regisztrálnia kell magát az EPER-ben, melyhez rendelkeznie kell egy érvényes elektronikus levélcímmel (e-mail cím).

További információ: Jelen pályázati felhívás és a Pályázati Útmutató, továbbá az internetes pályázati adatlap együtt képezik a pályázati dokumentációt és tartalmazzák a pályázáshoz szükséges összes feltételt. A pályázati felhívás és a Pályázati Útmutató letölthető a <http://www.esf.hu>, a <http://www.szmm.gov.hu> honlapokról, vagy beszerezhető a Pályázatkezelő 1134 Budapest, Váci út 45.

„C” épület címén. A pályázattal kapcsolatban további információkat a 9.00-16.00 óra között hívható (1) 273-4250-es telefonszámon, valamint a hazaitamogatas@esf.hu e-mailcímen kaphatnak a Pályázatkezelőtől.

Civil szervezetek 2008. évi személyi jövedelemadó bevalláshoz kapcsolódó megyei vagy országos szintű kampányának kidolgozása és megvalósítása / NCA-CIV-08-G

Kiíró: Nemzeti Civil Alapprogram

Beadási határidő: 2008. december 15.

Pályázhat: mindazon társadalmi szervezetek és alapítványok, amelyek közhasznú vagy kiemelkedően közhasznú minősítéssel rendelkeznek, és amelyeket a bíróság 2007. január 1. előtt jogerősen nyilvántartásba vett és az alapszabályuknak, illetve alapító okiratuknak megfelelő tevékenységüket

ténylegesen folytatják

A pályázat célja: Jelen pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának támogatását szolgálja. A pályázat célja a civil szervezetek működését segítő közhasznú tevékenységek támogatása, a 2008. évi személyi jövedelemadó-bevalláshoz és 1% felajánláshoz kapcsolódó megyei, illetőleg országos szintű kampányok lebonyolítása.

Pályázat benyújtására **két kategóriában** van lehetőség:

G/1. kategória: Magyarország egy meghatározott megyéjére kiterjedő kommunikációs kampány kidolgozása és megvalósítása.

G/2. kategória: Országos szintű, célzott tömegkommunikációs eszközt alkalmazó kommunikációs kampány kidolgozása és megvalósítása.

Jelen pályázat keretében azon szervezetek támogathatók, amelyek a hatékony, egységes arculatú kampány érdekében vállalják, hogy a kiíró Kollégium által korábban elkészített, és a nyertes pályázók

rendelkezésére bocsátandó kreatív koncepció mentén valósítják meg kampányukat. A koncepció kötelezően alkalmazandó elemei a <http://eper.esf.hu> címen a Dokumentumok (Egyéb, 2008) menüpontban megismerhetőek, azokat adaptálható formában a nyertes pályázóknak a

Kollégium biztosítja.

A támogatásra rendelkezésre álló forrás mértéke: az NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma az arra érdemes pályázatok között összesen 122 932 550 Ft-ot továbbá a pályázat értékeléséig még befolyó bevételnek a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvény 11. § foglalt összegét oszthatja szét.

A benyújtás módja: a pályázat benyújtását megelőzően minden pályázónak a <http://www.esf.hu>

honlapon regisztrálnia kell magát az internetes pályázatkezelő rendszerben (EPER), melyhez rendelkeznie kell egy érvényes elektronikus levélcímmel (e-mail cím)

További információ: A pályázati kiírás elektronikus úton letölthető a <http://www.nca.hu>, valamint a <http://www.esf.hu> honlapokról, illetve az ESZA Kht. kérés esetén postai úton is eljuttatja az érdeklődő civil szervezetek számára. A pályázattal kapcsolatban további információkat az ingyenesen 9.00-15.00

óra között hívható 80/204-453 vagy a (06-1) 273-4250-es telefonszámon, valamint az info@nca.hu e-mailcímen is kaphatnak.

A Műemléki és Régészeti Szakmai Kollégium pályázatai

Kiíró: NKA

Beérkezési határidő: 2008. december 4.

Altéma kódszáma: 2712

A Műemléki és Régészeti Szakmai Kollégium pályázatot hirdet a műemlékvédelem és régészet elméletét, történetét, gyakorlatát, valamint megvalósulásának konkrét példáit tárgyaló kiadványok, szakkönyvek hagyományos formában, vagy elektronikus, illetve digitális adathordozón történő

megjelentetésére vissza nem térítendő támogatás formájában.

További információ: www.nka.hu, igazgatosag@nka.hu; info@nka.hu

Karácsonyi pihenés a Fecskepalotában 2008

Kiíró: Szép Jelen Alapítvány

Beadási határidő: 2008. december 10.

További információ: www.fecskepalota.hu, fecskepalota@fecskepalota.hu

A pályázat érdekeltségi köre: sérült, fogyatékossgal élő, hátrányos helyzetű gyermekcsoportokat támogató szervezetek, intézmények

A pályázat célja: hátrányos helyzetű gyermekközösségeket támogató szervezet hozzásegítése ahhoz, hogy támogattjainak közösségfejlesztő és felejtetetlen karácsonyi élményt szerezhessen a Fecskepalotában, 2008. karácsonyán.

Pályázók köre: Magyarországon bejegyzett nonprofit szervezet (alapítvány, egyesület), vagy önkormányzati-állami-egyházi fenntartású intézmény lehet, amely hátrányos helyzetű gyermekcsoportok támogatásával foglalkozik. Jelen támogatás felhasználásakor biztosítani tudja a gyermekcsoport mellé a kísérőszemélyzetet, a gyermekek sérültségi fokától függően, de minimum 5 főt.

Lakcímke 2009 Kampány

Kiíró: Energia Klub Környezetvédelmi Egyesület

Beadási határidő: 2008. december 5.

Az Energia Klub pályázati felhívást tesz közzé Magyarországon működő civil szervezetek számára az ún. Lakcímke kampányban (www.lakcimke.hu) történő részvételre. A pályázat célja a lakossági ismeretterjesztés országos megvalósításába együttműködő partnerek bevonása. A részvétel 3 különböző típusú rendezvény szervezésének és lebonyolításának felvállalásával valósulhat meg.

A projekt célkitűzése, hogy elősegítse az épület energetikai tanúsítvány bevezetését, pozitív fogadtatását. Az Energia Klub akkor tekinti a projektet sikeresnek, ha

a Lakcímke kampány hatására a lakosság fokozottabban fog törekedni egy tudatosabb energiafogyasztói magatartásra és ingatlana energetikai korszerűsítésére.

További információ: www.energiaklub.hu, energiaklub@energiaklub.hu

Írd velünk a hegy történetét!

Kiíró: Vylyan Pincészet

Beadási határidő: 2009. január 8.

Pályázhat: bárki

A Vylyan Pincészet Classicus borcsaládja 2008 őszétől megújult címkékkal jelenik meg, és ez alkalomból a Vylyan nyereményjátékra hívja a lelkes (vagy leendő) borfogyasztókat. A címkeváltással egy régi villányi monda elevenedik meg, az új ruhába öltöztetett borok az Ördögszántotta hegyről (Szársomlyó) mesélnek. A borok ugyanúgy, mint az Ördögszántotta hegy mondjának szereplői, együvé tartoznak, azonos történet részei - mégis más és más karakterűek. Ezt fejezik az új ruhába öltöztetett classicus borok, címkéiken a

monda egy-egy szereplőjével. A borok illatukkal, zamatukkal, a monda szereplői pedig az ősi mesével ajándékoznak meg bennünket.

A feladat egyszerű: a monda szereplőit felhasználva egy „új monda” megírása. A téma szabad: szólhat a szőlőről, a borról, a pincészetéről, ...A történetben azonban szerepeljen Harka a szép leány, az Ördög és a

Boszorkány, a Kecskét senki se felejtse, a Kakast, s a Macskát is szerepeltesse.

Szárnyaljon hát az alkotó fantázia! A történet lehet bús, vagy komikus, (esetleg tragikomikus), verses vagy regényes. Műfaji, terjedelmi korlát nincsen, korra, nemre való tekintet nélkül bárki nevezhet.

Beküldés az alábbi e-mail címre: vylyan@vylyan.hu

Az Ördögszántotta hegy mondája, s a címkék megtekinthetők a <http://www.vylyan.hu> weboldalon.

A legjobb művet értékes classicus borcsomaggal jutalmazzuk, valamint a nyertes (másodmagával) meghívást kap a Vylyan Pincészet január 17-i Vince-napi rendezvényére.

Az eredményről mindenkit e-mailben értesítünk.

A zsűri tagjai: Bächer Iván, író, újságíró, publicista László Ágnes, újságíró, Méhes Károly, költő, író, újságíró, Nagy Bandó András, humorista, író, Nagy Sebestyén, műsorvezető, Pécsi Borozó magazin

További információ: Iványi Emese, 72/579-731; 30/458-11-08; vylyan@vylyan.hu

42. ORSZÁGOS KÖZÉPISKOLAI FOTÓKIÁLLÍTÁS

A Simonyi Károly Szakközépiskola és Szakiskola fotókiállítást rendez Pécssett, az iskola aulájában a beküldött és a zsűri által kiválasztott képek felhasználásával.

A képek beérkezésének határideje: 2009. február 15. 24:00 óra

Nyilvános képbírálat az iskolában: 2009. március 7. 10:00 óra

A kiállítás ünnepélyes megnyitója és a díjak kiosztása: 2009. április 8. 11:00 óra

A pályázaton részt vehet minden rendszeres középfokú oktatásban részesülő tanuló, személyenként legfeljebb öt darab (országos pályázaton még nem díjazott) - fekete-fehér, színes, vagy monokróm- egyedi, vagy sorozatnak tekintett - digitális képpel. A sorozat minden tagja külön képnek számít.

További információ kérhető a 06-72-550-715 (Böröcz István) telefonszámon, illetve a <http://www.simonyi.sulinet.hu/foto/honlapon>. Minden egyéb felmerülő kérdésben a bíráló bizottság határoz, melynek döntése végleges, ellene fellebbezésnek helye nincs. A résztvevők a képek elektronikus úton történő beküldésével alávetik magukat a kiállítás feltételeinek.

Az oldalt összeállította: Megyesi Schwartz Éva

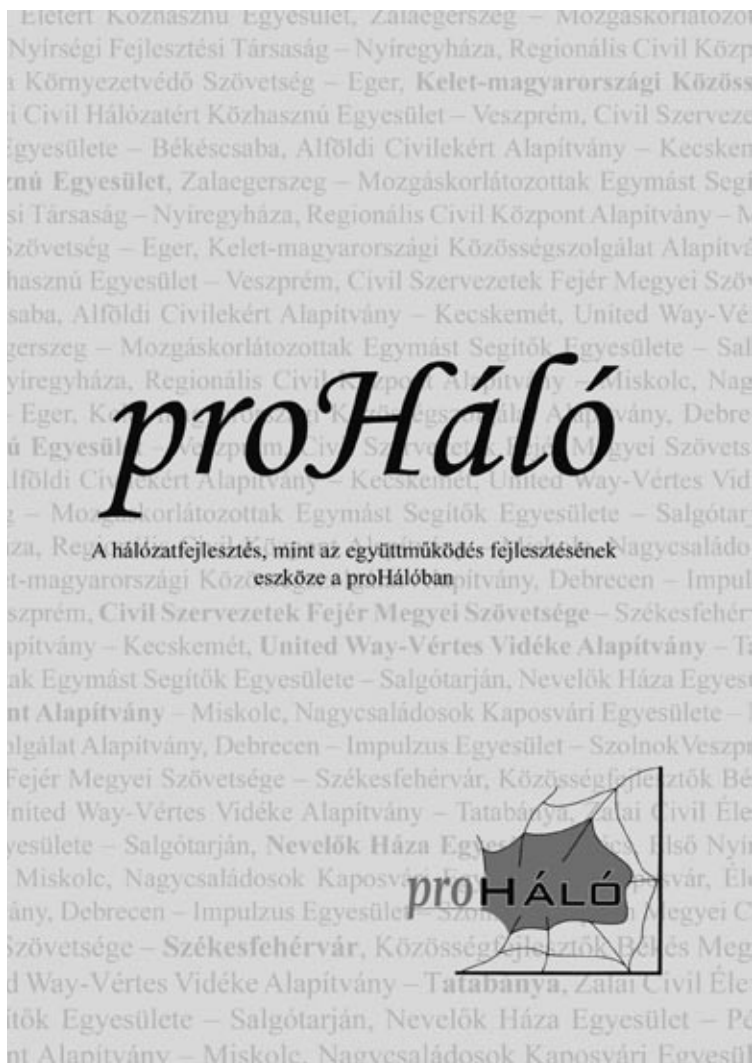
A Pécs-Egyházmegyei Katolikus Caritas Alapítvány és a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Köre 2007. év közhasznúsági jelentése megtekinthető a www.civilhaz-pecs.hu

A Hálózatfejlesztés, mint az együttműködés fejlesztésének eszköze

A proHáló hálózat szerkesztésében és kiadásában eddig két kiadvány jelentet meg. A hálózat célja az volt, hogy időről időre egy kicsit megálljanak és összegezzék elért eredményeiket és megosszák tapasztalataikat a nonprofit szervezetek széles körével. Most arra készülnek, hogy a hálózatuk fejlesztése érdekében tett törekvéseiket mutassák be, amely során az információs hálózattól eljutottak az együttműködési hálózatig. Az egyes szakaszokat az elvégzett munkájuk elemzésével, továbbá dokumentumokkal mutatják be, így remélhető, hogy tanulságaik gyakorlati alkalmazása is könnyebb lesz. 2003-ban, amikor ezt a munkát elkezdték, valójában ösztönösen terveztek, szerették volna megtartani és megerősíteni az addigi együttműködést.

Később vált világossá, hogy az elnevezésen túl, csak akkor válhatnak hálózattá, ha ez a munka tudatos, minden tag részvételére, véleményére, cselekvő készségére és képességére épülő folyamat lesz.

A proHáló tevékenységét a tagjai hitelesítik helyi tevékenységükkel, a hálózati együttműködésnek abban van meghatározó szerepe, hogy tagjait segítse, bátorítsa, új ismeretekkel és kapcsolatokkal gazdagítsa. Hogy ez hogyan sikerült, milyen módszereket és formákat alkalmaztak – erről szól majd a közeljövőben megjelenő kiadványuk.

A CIVIL KORZÓ előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

MEGRENDELŐ

Számlázási cím

Megrendelő neve:
 Irányítószám: Település:
 Utca, házszám:
 Telefon: Fax: Email:

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve:
 Irányítószám: Település:
 Utca, házszám:
 Telefon: Fax: Email:

Dátum: Megrendelő aláírása:

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

- 1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
- 2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
 - a. jogi, közhasznúsági,
 - b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
 - c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
 - d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
- 3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
- 4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
 - a. a megye civil szervezeti regisztere,
 - b. pályázati lehetőségek, kiírások, úrlapok biztosítása,
 - c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
 - d. megyei szakértői, előadói lista.
- 5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
- 6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
- 7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
- 8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
- 9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Adományportál és adományozási adatbázis civil szervezeteknek

A magyarországi adományozási kultúra fejlesztése érdekében a Nonprofit Információs és Oktató Központ (NIOK) Alapítvány 2008 januárjában újtára indítja az ADHAT.HU nevű adományportálját.

A portál célja, hogy egy helyre gyűjtsön össze minden olyan szükséges információt és tudnivalót, és technikai segítséget mely mind az adakozóknak, mind pedig az adományokat fogadó civil szervezeteknek hasznos lehet.

Egy-egy civil szervezet az adatlap kitöltésével immáron két portálon is bemutatkozhat: szerepelni fog a nonprofit.hu Nonprofit Önarcképében, valamint az új adományportál adományozási adatbázisában, így mostantól nem csak az 1%-os felajánlásokat tudjuk segíteni, hanem lehetővé tesszük, hogy egyéb adományokat (pénz, tárgy, vagy szolgáltatás) is könnyebben tudjanak a potenciális adományozók felajánlani a civilek számára.

Az adatbázisba való bejelentkezés ingyenes!

www.adhat.hu